

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του άρθρου VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ 2004/757/ΔΕΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Οκτωβρίου 2004

για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 31 στοιχείο ε) και το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο β),

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών συνιστά απειλή για την υγεία, την ασφάλεια και την ποιότητα της ζωής των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για τη νόμιμη οικονομία, τη σταθερότητα και την ασφάλεια των κρατών μελών.
- (2) Η ανάγκη λήψης νομοθετικών μέτρων στον τομέα της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών αναγνωρίστηκε, ιδίως, στο πρόγραμμα δράσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσον αφορά την άριστη δυνατή εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης του Άμστερνταμ για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης⁽³⁾ που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Βιέννης στις 3 Δεκεμβρίου 1998, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999, και ιδίως το σημείο 48, στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά των ναρκωτικών (2000-2004) που προσυπεγράφη κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι από τις 10 έως τις 12 Δεκεμβρίου 1999 και στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση των ναρκωτικών (2000-2004) που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Santa Maria da Feira στις 19 και 20 Ιουνίου 2000.
- (3) Είναι αναγκαία η θέσπιση ελάχιστων κανόνων όσον αφορά τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των αδικημάτων της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών, που να επιτρέπουν μια κοινή προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης για την καταπολέμηση της εν λόγω παράνομης διακίνησης.

(4) Δυνάμει της αρχής της επικουρικότητας, η δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να εστιαστεί στα σοβαρότερα είδη αδικημάτων σχετικά με τα ναρκωτικά. Ο αποκλεισμός ορισμένων ειδών συμπεριφοράς όσον αφορά την προσωπική κατανάλωση από το πεδίο εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου δεν αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή του Συμβουλίου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίζονται τα κράτη μέλη αυτές ή άλλες υποθέσεις στην εθνική τους νομοθεσία.

(5) Οι κυρώσεις που προβλέπονται από τα κράτη μέλη πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές, και να περιλαμβάνουν ποινές στερητικές της ελευθερίας. Για την εκτίμηση του επιπέδου των ποινών, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πραγματικά στοιχεία, όπως οι ποσότητες και η φύση των ναρκωτικών που διακινούνται, καθώς και το κατά πόσον το αδίκημα διεπράχθη στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης.

(6) Θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη να προβλέπουν ελαττωμένες κυρώσεις, εφόσον ο δράστης του αδικήματος παρέσχε στις αρμόδιες αρχές πολύτιμες πληροφορίες.

(7) Είναι ανάγκη να ληφθούν μέτρα που καθιστούν δυνατή τη δήμευση του προϊόντος των αξιόποινων πράξεων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης-πλαισίου.

(8) Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα που να διασφαλίζουν ότι μπορεί να καταλογίζεται ευθύνη στα νομικά πρόσωπα για τα ποινικά αδικήματα που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης-πλαισίου και τα οποία τελούνται για λογαριασμό τους.

(9) Η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών εξαρτάται κυρίως από την εναρμόνιση των εθνικών μέτρων εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας απόφασης-πλαισίου,

⁽¹⁾ ΕΕ C 304 Ε της 30.10.2001, σ. 172.

⁽²⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 9 Μαρτίου 2004 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ ΕΕ C 19 της 23.1.1999, σ. 1.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο, νοούνται ως:

- 1) «ναρκωτικό»: όλες οι ουσίες τις οποίες καλύπτουν οι ακόλουθες συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών:
 - α) ενιαία σύμβαση περί ναρκωτικών, του 1961 (όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο του 1972)·
 - β) σύμβαση της Βιέννης σχετικά με τις ψυχοτρόπους ουσίες του 1971. Επίσης περιλαμβάνονται οι ουσίες που έχουν τεθεί υπό έλεγχο στο πλαίσιο της κοινής δράσης 97/396/ΔΕΥ της 16ης Ιουνίου 1997, η οποία αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών, την αξιολόγηση των κινδύνων και τον έλεγχο των νέων συνθετικών ναρκωτικών⁽¹⁾·
- 2) «πρόδρομες ουσίες»: κάθε ουσία διαβαθμισμένη βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας για την υλοποίηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 12 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών, της 20ής Δεκεμβρίου 1988·
- 3) «νομικό πρόσωπο»: κάθε οντότητα που έχει την ιδιότητα αυτή δυνάμει του εφαιροστέου εθνικού δικαίου, εξαιρουμένων των κρατών ή άλλων δημόσιων φορέων όταν ασκούν δημόσια εξουσία και των δημόσιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 2

Εγκλήματα που συνδέονται με τη διακίνηση ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να τιμωρούνται ποινικώς οι ακόλουθες εκ προθέσεως τελεσθείσες πράξεις, όταν τελούνται χωρίς να υπάρχει σχετικό δικαίωμα:
 - α) η παραγωγή, η κατασκευή, η εκχύλιση, η παρασκευή, η προ-σφορά, η διάθεση προς πώληση, η διανομή, η πώληση, η παράδοση υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, η μεσιτεία, η αποστολή, η διαμετακόμιση, η μεταφορά, η εισαγωγή ή η εξαγωγή ναρκωτικών·
 - β) η καλλιέργεια της μήκωνος της υπνοφόρου, της κόκας ή της ινδικής καννάβης·
 - γ) η κατοχή ή η αγορά ναρκωτικών που αποβλέπει στην τέλεση μιας εκ των πράξεων που αναφέρονται στο στοιχείο α)·

δ) η κατασκευή, η μεταφορά, η διανομή πρόδρομων ουσιών, εφόσον ο δράστης γνωρίζει ότι πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κατά ή με σκοπό την παράνομη παραγωγή ή κατασκευή ναρκωτικών.

2. Οι πράξεις που περιγράφονται στην παράγραφο 1 δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης-πλαισίου όταν τελούνται από τους δράστες με αποκλειστικό σκοπό την προσωπική τους κατανάλωση, όπως την ορίζει η εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 3

Ηθική αυτοργία, συνεργία και απόπειρα

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να χαρακτηρίζεται έγκλημα η ηθική αυτοργία ή η συνεργία στη διάπραξη ενός εγκλήματος που αναφέρεται στο άρθρο 2, καθώς και η απόπειρα διάπραξης του.
2. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να μη χαρακτηρίσει αξιόποινη την απόπειρα προσφοράς ή παρασκευής ναρκωτικών που αναφέρει το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α), όπως και την απόπειρα κατοχής ναρκωτικών που αναφέρει το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

Άρθρο 4

Κυρώσεις

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 να επισύρουν αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 να επισύρουν μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας μεταξύ ενός και τριών ετών τουλάχιστον.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) να επισύρουν μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας μεταξύ πέντε και δέκα ετών τουλάχιστον σε καθεμία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν το έγκλημα αφορά μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών·

β) όταν το έγκλημα είτε αφορά ναρκωτικά τα οποία βλάπτουν τα μέγιστα την υγεία, είτε προκάλεσε σημαντικές βλάβες στην υγεία πολλών προσώπων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 167 της 25.6.1997, σ. 1.

3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 να επισύρουν μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή δέκα ετών τουλάχιστον όταν το έγκλημα διαπράττεται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, όπως αυτή ορίζεται στην κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ, της 21ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με το αξιόποινο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽¹⁾.

4. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο δ) να επισύρουν μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή πέντε έως δέκα ετών τουλάχιστον όταν διαπράττονται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, όπως αυτή ορίζεται στην κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ, και οι πρόδρομες ουσίες υπάρχει πρόθεση να χρησιμοποιηθούν κατά την (ή για την) παραγωγή ναρκωτικών υπό τις περιστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) ή β).

5. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των θυμάτων ή των καλόπιστων τρίτων, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα που καθιστούν δυνατή τη δήμευση των ουσιών οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3, των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν ή επρόκειτο να χρησιμοποιηθούν για τα εγκλήματα αυτά και των προϊόντων που αποκτήθηκαν από τα εγκλήματα αυτά, ή τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων, η αξία των οποίων αντιστοιχεί στα εν λόγω προϊόντα, ουσίες ή μέσα.

Οι όροι «δήμευση», «μέσα», «προϊόντα» και «περιουσιακά στοιχεία» νοούνται κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης του 1990 για το ξέπλυμα, την έρευνα, την κατάσχεση και δήμευση των προϊόντων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.

Άρθρο 5

Ελαφρυντικές περιστάσεις

Παρά το άρθρο 4, κάθε κράτος μέλος μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ποινές που αναφέρει το άρθρο 4 να είναι δυνατόν να μειώνονται όταν ο δράστης του εγκλήματος:

- α) θέτει τέρμα στις εγκληματικές δραστηριότητές του στον τομέα της διακίνησης ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών και
- β) παρέχει στις διοικητικές ή δικαστικές αρχές πληροφορίες, τις οποίες δεν θα μπορούσαν άλλως να αποκτήσουν και οι οποίες βοηθούν τις εν λόγω αρχές:
 - i) να αποτρέψουν ή να περιορίσουν τα αποτελέσματα του εγκλήματος·
 - ii) να εντοπίσουν ή να παραπέμψουν στη δικαιοσύνη τους λοιπούς δράστες του εγκλήματος·

iii) να ανεύρουν αποδεικτικά στοιχεία ή

iv) να αποτρέψουν την τέλεση άλλων εγκλημάτων προβλεπομένων στα άρθρα 2 και 3.

Άρθρο 6

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να μπορεί να καταλογισθεί ευθύνη στα νομικά πρόσωπα για τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, εφόσον αυτά διαπράχθηκαν για λογαριασμό τους από πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και ασκεί διευθυντική εξουσία εντός αυτού, με βάση ένα από τα παρακάτω στοιχεία:

- α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·
- β) αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου·
- γ) αρμοδιότητα άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Πέραν των περιπτώσεων της παραγράφου 1, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι δυνατόν να καταλογισθεί ευθύνη στα νομικά πρόσωπα, εφόσον λόγω πλημμελούς εποπτείας ή ελέγχου εκ μέρους ενός από τα πρόσωπα που αναφέρει η παράγραφος 1 κατέστη δυνατή η διάπραξη ενός των εγκλημάτων τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, για λογαριασμό του εν λόγω νομικού προσώπου, από πρόσωπο που υπόκειται στην εξουσία του.

3. Η δύναμη των παραγράφων 1 και 2 ευθύνη του νομικού προσώπου δεν αποκλείει την ποινική δίωξη των φυσικών προσώπων που είναι δράστες, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί των εγκλημάτων τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3.

Άρθρο 7

Κυρώσεις κατά των νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα, στα οποία καταλογίζεται ευθύνη δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1, να υπόκεινται σε κυρώσεις αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές, στις οποίες περιλαμβάνονται ποινικά ή μη πρόστιμα και ενδεχομένως άλλες κυρώσεις, ιδίως:

- α) αποκλεισμό από φορολογικά ή άλλα ευεργετήματα, ή κρατικές ενισχύσεις·
- β) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) υπαγωγή σε δικαστική εποπτεία·

⁽¹⁾ ΕΕ L 351 της 29.12.1998, σ. 1.

- δ) διάλυση με δικαστική απόφαση·
- ε) προσωρινή ή οριστική παύση λειτουργίας εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν για τη διάπραξη του εγκλήματος·
- στ) σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5, δήμευση των ουσιών οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3, των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν ή επρόκειτο να χρησιμοποιηθούν για τα εγκλήματα αυτά και των προϊόντων που αποκτήθηκαν από τα εγκλήματα αυτά ή δήμευση περιουσιακών στοιχείων, η αξία των οποίων αντιστοιχεί στα εν λόγω προϊόντα, ουσίες ή μέσα.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα στα οποία καταλογίζεται ευθύνη δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 2, να υπόκεινται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις και μέτρα.

Άρθρο 8

Δικαιοδοσία και άσκηση διώξεως

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να υπάγονται στη δικαιοδοσία του τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, εφόσον:

- α) το έγκλημα έχει τελεστεί, εν όλω ή εν μέρει, στο έδαφός του·
- β) ο δράστης του εγκλήματος είναι υπήκοός του ή
- γ) το έγκλημα έχει διαπραχθεί για λογαριασμό νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός του.

2. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν ότι δεν πρόκειται να εφαρμόσουν, ή ότι θα εφαρμόζουν μόνον σε ειδικές περιπτώσεις ή υπό ειδικές συνθήκες, τους κανόνες δικαιοδοσίας της παραγράφου 1 στοιχεία β) και γ), όταν το έγκλημα διαπράττεται εκτός της επικράτειάς τους.

3. Τα κράτη μέλη τα οποία, βάσει της νομοθεσίας τους, δεν προβαίνουν σε έκδοση των υπηκόων τους, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους και να προβαίνουν, όπου είναι αναγκαίο, στη δίωξη των εγκλημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 όταν το έγκλημα διαπράττεται από υπήκοό τους εκτός της επικράτειάς τους.

4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τη γενική γραμματεία του Συμβουλίου καθώς και την Επιτροπή όταν αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παράγραφο 2, ενδεχομένως με μνεία των ειδικών περιπτώσεων ή συνθηκών στις οποίες εφαρμόζεται η απόφαση.

Άρθρο 9

Εφαρμογή και εκθέσεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να συμμορφωθούν με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο το αργότερο στις 12 Μαΐου 2006.

2. Εντός της προθεσμίας της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στη γενική γραμματεία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων με τις οποίες μεταφέρουν στην εθνική τους νομοθεσία τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλει η παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Η Επιτροπή υποβάλει έως τις 12 Μαΐου 2009, έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για τη λειτουργία της απόφασης-πλαίσιο, καθώς και για τις επιπτώσεις της στη δικαστική συνεργασία στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών. Μετά την έκθεση αυτή, το Συμβούλιο θα εξετάσει, το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την υποβολή της έκθεσης, αν τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα απόφαση-πλαίσιο.

Άρθρο 10

Εδαφική εφαρμογή

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται στο Γιβραλτάρ.

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Λουξεμβούργο, 25 Οκτωβρίου 2004.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

R. VERDONK